

Dráma

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik. A második fordulóra jutott versenyzőknek pályamunkát – **választhatóan vagy egy elméleti pályamunkát vagy egy gyakorlati feladat megoldásának leírását / felvételét** – kell beadniuk a megadott témák közül egyet kiválasztva.

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jelikeként választott – maximum 8 karakterből álló, minden esetben betűvel kezdődő – kifejezést rá kell írni a pályamunkára, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajta feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5 sz. melléklet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A versenyzőknek a jeligével ellátott pályamunkát és a jeligés borítékot – a felterjesztési határidő figyelembe vételével – át kell adniuk az iskola igazgatójának.

A pályamunkákat a jeligés borítékkal együtt postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva az iskola igazgatójának kell továbbítani az Oktatási Hivatalba a megjelölt határidőig. A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV dráma pályamunka/pályamunkák".

Csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell felterjeszteni az Oktatási Hivatalba, akiknek az első fordulóbeli dolgozata elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot. A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül.

A pályamunka elkészítésének szabályai:

A versenybizottság két típusú pályamunkát fogad el, ezek közül a versenyzőnek egyet kell elkészítenie a megadott témák alapján.

- *Az elméleti pályamunka*
 - Terjedelmét az adott feladatokban leírtak határozzák meg. A megadottnál lényegesen kisebb vagy nagyobb terjedelmű pályamunkákat a versenybizottság nem értékeli.
 - A versenyzők törekedjenek a megfelelő stílusra és helyesírásra, mert a versenybizottság ezt is figyelembe veszi az értékeléskor.
 - Az idézetek, ábrák, irodalmi hivatkozások stb. forrásait a tudományos munkákban szokásos módon kell megjelölni.
 - A pályamunkát nem szükséges bekötnetni, kerülni kell a költséges, díszes megjelenítést.
- *A gyakorlati feladat*
 - megoldását nyomtatott formában vagy DVD-n kell eljuttatni a versenybizottsághoz. Amennyiben a DVD-n rögzített anyag tartalmaz stáblistát, azon nem szerepelhet a

pályázó neve, iskolája, ill. a város neve sem. (A stáblistán feltüntethető a versenyző jelisége, ez azonban nem elvárás.)

- A gyakorlati feladat rögzítésekor törekedni kell a néző szemszögéből készült, lehetőleg vágatlan felvételek elkészítésére. A rögzítés technikája és az utómunkálatok nem befolyásolják az eredményt.
- A gyakorlati feladat megvalósítása során a versenyző tetszése szerint választott és tetszőleges számú diák vehet részt szereplőként. A versenyző saját belátása szerint dönthet arról, hogy saját pályamunkájában szereplőként részt vesz-e. Egy versenyző szereplőként más versenyző pályamunkájában is szerepelhet.

A verseny anyaga

Első forduló

- Írásbeli (időtartam 180 perc, elérhető pontszám 100 pont).

Feladatlap megoldása a következő témakörökből:

- színház- és drámatörténet
- színház- és drámaelmélet
- színházi műfajok

A feladatlap tartalmának és követelményszintjének meghatározásában irányadóak a dráma emelt szintű érettségi követelményei. A feladatok megoldásához segédeszköz nem használható.

Második forduló

- A pályamunkák elkészítése (elérhető pontszám 100 pont).

Az elméleti pályamunka témái:

- 1. Rendezői expozé – Tasnádi István: *Közellenség*** (in: <http://mek.oszk.hu/02900/02947/02947.htm>)

Foglalja össze rendezőként (egyes szám első személyben) – a szereplőknek címezve mondandóját – a próbafolyamat kezdetekor (8 000-12 000 karakterben), hogy a kiválasztott művet miért akarja bemutatni, hogyan kapcsolódik valamilyen társadalmi problémához, milyen formai, színháztechnikai, látványbeli és stílári megoldásokban gondolkodik. Mi a forrása a Tasnádi-adaptációnak, milyen más földolgozásokat ismer, miben különböznek ettől, mi ennek a változatnak a különlegessége? Milyen változtatásokat végzett Tasnádi István az eredeti novellához képest, hogyan lett a prózai műből színpadi mű? Fogalmazza meg a játzó színészek számára, hogy hogyan kapcsolódik össze a szöveg stílusa és a tartalom – és ennek milyen játékmódbeli, ill. vizuális következményei lesznek az Ön által rendezett előadásban. Milyen színészi karakterekben gondolkodik, és milyen színjátékos stílust, színészvezetési elképzelést tart fontosnak ismertetni a társulattal? Hogyan tervezi megkülönböztetni az állatokat, illetve az embereket játzó színészeket? Ügyeljen arra, hogy ne esszé, hanem rendezői expozé legyen az írása.

- 2. Mit kezdünk egy klasszikkussal?** Fogalmazzon egy 5 000 -10 000 karakter terjedelmű esszét, melynek címe: „*Klasszikus drámák kortárs színházakban*”.

Hogyan látja a klasszikus darabok színrevitelének lehetőségeit, nehézségeit? Mennyire kell tisztelni a szerzők szövegeit? Milyen fokú szabadsággal élhet egy mai alkotó (dramaturg, rendező, színész)? Mit gondol a színházi szabadság fogalmáról? Írásában gondolatait alátámaszthatja az elméleti szakirodalom állításaival (vagy azokkal vitatkozva) is, illetve hozhat különböző jelenkori feldolgozásokból jó és rossz példákat egyaránt.

3. Menni vagy maradni? – Adaptáció – dokumentum-kutatás, gyűjtés, szerkesztés

A drámai műnem különleges típusa a dokumentum-dráma, melyben az író nem maga kitalálta szöveget alkot, hanem a témájához illő dokumentumokat, interjúkat, tanulmányokat, visszaemlékezéseket, blogbejegyzéseket használ föl. Ön milyen forrásokat használna, ha a Menni vagy maradni? dilemmát taglaló témát dolgozná föl? Hol kezdené a kutatást, kiket interjúvolna meg, milyen szócikket olvasna stb? A szereplők milyen szempontokat képviselnének? Készítsen a témához kutatási tervet, írjon szinopszist (vagy ajánlót) az előadáshoz 8 000-10 000 karakterben, és sorolja föl azokat a kérdéseket, melyeket érint az előadás!

4. Szinyei Merse Pál: Majális (1873, Magyar Nemzeti Galéria, <http://mng.hu/gyujtemeny/majalis-21260>)

Írjon rövid történetet és egy jelenetet a megadott festmény alapján!

Képzeld el, kik ezek az emberek, mi köztük egymáshoz, hogy kerültek erre a helyre, egyáltalán, hol vannak! Mi zajlott köztük, mielőtt lefestették őket és mi történik velük utána? Írja le a környezetüket, jellemezze őket – és szólaltassa meg rövid párbeszédben a szereplőket! Ne ragaszkodjon szigorúan a kép realizmusához, engedje el a fantáziáját, a kép inkább csak kiindulás legyen a színpadi történethez! (A leírás körülbelül 3 000 karakter, a párbeszéd körülbelül 2 000 karakter terjedelmű legyen.)

A gyakorlati feladat témája:

5. Selfie – Készítsen egy rövid, legfeljebb 4 perc hosszúságú jelenetet, melyben önmagáról rajzol portrét. Ez a kisfilm fölfogható bemutatkozásnak is, de bátran elszakadhat a valóságtól, lehetnek benne kitalált vagy vágyott elemek, álomszerű megfogalmazások – de valamiképpen jellemző legyen az alkotóra.

A felvétel mellé készítsen rövid ismertetést a célról, a vállalt feladról, a tervezett és létrejött munkafolyamatról vázlatos formában legfeljebb 5 000 karakterben! Ügyeljen arra, hogy ne csak egy ötletet realizáljon, hanem egy dramatikusan felépített jelenet jöjjön létre, játzóik részvételével! (Értelmezze tágabban, akár átvitt értelemben is a címben rejlő fogalmat!)

Harmadik forduló (döntő)

- Szóbeli elméleti (elérhető pontszám 50 pont):
 - a helyszínen húzott feladat/feladatok kifejtése (rövid felkészülési idő után)
 - a pályamunka választott témájára vonatkozó kérdések

A versenybizottság az első forduló feladatlapjának megoldásaival kapcsolatban kérdéseket tehet fel.

- Szóbeli gyakorlati (elérhető pontszám 50 pont), mely két részből áll:
 - kiscsoportos (2-3 fős) drámajátékos improvizáció a helyszínen megadott témára (25 pont).
A drámajátékos improvizációs feladatokhoz a versenybizottság a részletes érettségi vizsgakövetelmények alapján feladatokat állít össze. Az egyes feladatokban meg kell adni az eljátszandó jelenet témáját és/vagy konfliktusszerkezetét és/vagy figuráit. Az egyes feladatokat annak figyelembevételével kell meghatározni, hogy eljátszásuk nem igényelhet három percnél hosszabb időt. A versenyzők véletlenszerűen (sorsolással) 2-3 fős csoportokat alkotnak, és ennek megfelelően a csoportok közösen húznak a 2, ill. 3 szereplőt igénylő tételek közül.
 - előkészített, egyéni színpadi produkció (25 pont). A versenyző egy szabadon választott verset, monológot, dalt, táncot vagy mozgásetűdöt ad elő. Az előadás időtartama legalább 2, legfeljebb 5-6 perc.

A döntő szóbeli gyakorlati részében a produkciók előadása nyilvános, közönség előtt zajlik.

A verseny szervezése

Az első forduló időpontja: 2018. december 4. (kedd), 14 óra.

- A fordulót az iskolák bonyolítják le.
- A javítatlan dolgozatokat az Oktatási Hivatalhoz kell felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni) legkésőbb a **megírást követő 1. munkanapon**. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett dolgozatokat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.
- A dolgozatokat a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- A beküldött dolgozatok alapján a legjobb eredményt elért 50 tanuló kap lehetőséget arra, hogy benyújthassa pályamunkáját. Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2019. január 9-éig** értesíti az iskolákat az eredményekről. Ezek alapján a versenyzőknek **2019. február 18-áig (hétfő)** kell a pályamunkákat az Oktatási Hivatalhoz felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni). A határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő után felterjesztett pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.

A második fordulóban a pályamunkák felterjesztésének (kézbesítésének vagy postára adásának) határideje: 2019. február 18. (hétfő).

- A beküldött pályamunkákat a versenybizottság értékeli, és az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2019. március 21-éig** értesíti az iskolákat az eredményekről.
- A versenybizottság a feladatlap és a pályamunka összesített pontszáma alapján – a lehetséges létszámhatáron belül szigorú szakmai szempontok szerint – választja ki a döntőbe jutó versenyzőket. A döntőbe a legjobb 20 versenyző kerül. Pontazonosság esetén a pályamunka pontszáma határozza meg a továbbjutást.

A harmadik forduló (döntő) időpontja: 2019. április 16. (kedd).

- A fordulót az Oktatási Hivatal szervezi.
- A verseny végeredményét a feladatlap, a pályamunka és a döntőben elért eredmények összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén az első forduló feladatlap pontszáma határozza meg a helyezést.